

Projekt socjalny „Rodzinny kompas”

Projekt Podnoszenia Kompetencji Opiekuńczo-Wychowawczych i Wzmacniania Więzi Rodzinnych.

„Rodzina to nie tylko nasze korzenie. To także nasze skrzydła, które pomagają nam wzbić się w życie i osiągnąć sukces” – Janusz Korczak

„Rodzina to kompas, który prowadzi nas, a także inspiracja, która nas prowadzi do odkrywania.” – Brad Henry

I. Wprowadzenie:

Rodzina to podstawowa jednostka społeczna, składająca się z ludzi związanych więzami krwi, małżeństwa, adopcji lub innych formach przyjęcia. Jest to grupa osób, która łączy się w bliskie relacje emocjonalne, oparcie oraz wsparcie. Rodzina jest miejscem, gdzie członkowie mogą doświadczać głębokiej miłości, zrozumienia i akceptacji. To w rodzinie uczymy się kochać i być kochanym, tworząc więzi emocjonalne, które trwają przez całe życie.

Rodzina powinna też stanowić wsparcie i oparcie w trudnych chwilach. Jest to miejsce, gdzie możemy liczyć na pomoc, radę i wsparcie emocjonalne ze strony bliskich. Powinna być miejscem, gdzie członkowie są akceptowani i szanowani bez względu na różnice czy błędy. To w rodzinie uczymy się tolerancji i szacunku dla innych. W rodzinie przekazywane są wartości moralne i etyczne, takie jak uczciwość, szacunek, odpowiedzialność i empatia. W rodzinie uczymy się, jak być dobrymi ludźmi i członkami społeczeństwa.

Rodzina odgrywa kluczową rolę w rozwoju osobistym i wsparciu w edukacji swoich członków. W niej uczymy się nowych umiejętności, rozwijamy swoje zainteresowania i aspiracje oraz osiągamy sukcesy. Jest to miejsce, gdzie przekazywane są tradycje, wartości kulturowe oraz historie rodzinne.

Rodzina to również miejsce, gdzie tworzymy wspólne wspomnienia i doświadczenia, które są źródłem radości i satysfakcji. To w rodzinie przeżywamy wspólne święta, podróże, spotkania oraz codzienne radosne chwile.

Wartości te stanowią fundament zdrowych i szczęśliwych relacji rodzinnych, które są kluczowe dla dobrostanu i rozwoju każdego jej członka.

Dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych ale także pogłębiają wiele zjawisk negatywnych, tj.: uzależnienie, bezrobocie, przemoc, przestępczość, bezdomność, brak czasu poświęcanego dzieciom, które przyczyniają się do rozpadu rodziny, tworząc ją dysfunkcyjną. Rodzina dysfunkcyjna jest niekorzystnym środowiskiem życia i rozwoju, stanowi też wadliwy model, który często dzieci powielają w swoim dorosłym życiu. Rodzina dysfunkcyjna bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Ważne jest zatem organizowanie różnorodnych form wsparcia na rzecz rodzin problemowych aby wspierać je w przezwyciężaniu trudności ograniczających funkcje życiowe w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Świadomość w/w problemów spowodowała, że pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach wprowadzili do swojej pracy projekt socjalny, który stanowi innowacyjną metodę pracy z rodziną.

II. Diagnoza:

Świadczenia z pomocy społecznej są przyznawane osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia i możliwości. Katalog świadczeń zawiera w sobie nie tylko działanie, którego celem jest doraźna pomoc ale przede wszystkim wsparcie, które wymaga szeregu podejmowanych czynności zarówno po stronie beneficjenta, jak i pomocy społecznej. Wszystko po to aby nauczyć podopiecznego prawidłowego funkcjonowania w otaczającym społeczeństwie, a tym samym doprowadzić do samo zaradności i samowystarczalności.

Dużym problemem występującym w całym mieście Żary jest kwestia niskich kompetencji opiekuńczo wychowawczych rodziców, co przekłada się na problemy z funkcjonowaniem dzieci, ich rozwojem i dalszym funkcjonowaniem w szkole, a następnie w dorosłym życiu. W 2023 r. pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstw domowych objętych było 138 rodzin (w tym rodzin niepełnych 95, rodzin wielodzietnych 38). W 2023 roku pomocą asystenta rodziny zostało objętych 78 rodzin. Zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny były 53 rodziny.

W pieczy zastępczej łącznie w 2023 r. przebywało 132 dzieci. W tym na dzień 31 grudnia 2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało 102 dzieci, w tym:

- w ciągu roku 2023 doszło 37 dzieci,

- w ciągu roku 2023 opuściło pobyt w rodzinach zastępczych 5 dzieci (1 dziecko wróciło do rodziny biologicznej, 3 dzieci zostało przeniesionych do rodziny preadopcyjnej, 2 dzieci została przysposobionych).

Na dzień 31.12.2022 r. w Powiatowych Domach Dziecka umieszczonych było 30 dzieci (16 dzieci w Żarach i 14 dzieci w Lubsku).

- w ciągu roku 2023 doszło 7 dzieci

- w ciągu roku 2023, 3 dzieci opuściło PDD (2 dzieci przeszła do rodziny zastępczej, 1 dziecko ze względu na osiągnięcie pełnoletności).

Ponadto coraz bardziej zauważalny jest problem przemocy domowej w tym wobec dzieci. Przemoc w rodzinie, zwłaszcza wobec dzieci, ma poważne i trwałe skutki na funkcjonowanie całej rodziny. Prowadzi do zaburzeń emocjonalnych dzieci i ma znaczny wpływ na ich zdrowie fizyczne i psychiczne. W dalszej perspektywie może prowadzić do agresywnych zachowań wobec siebie, innych dzieci oraz dorosłych. Osoby doświadczające przemocy mają poważnie naruszone poczucie bezpieczeństwa, a przeżywana trauma może mieć wpływ na całe dorosłe życie.

W roku 2023 wpłynęło 96 Niebieskich Kart A. Procedury dotyczyły łącznie 132 rodzin, tj. 447 osób. Przemoc psychiczną wymieniono odnośnie 128 rodzin, przemoc fizyczna dotyczyła 108 rodzin, przemoc seksualną wskazano w 10 przypadkach. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej w roku 2023 wyniosła 210, w tym kobiety 99, mężczyźni 24, małoletni 87. W 2022 roku było 161 osób dotkniętych przemocą, w tym 83 kobiety, 17 mężczyzn, 61 małoletnich, a w 2021 roku odpowiednio 164 osoby, w tym 88 kobiet, 10 mężczyzn i 66 małoletnich.

Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wyniosła w 2023 roku 147, w tym 31 kobiet i 116 mężczyzn. W 2022 r. zanotowano 126 osób stosujących przemoc, 26 kobiet i 100 mężczyzn, a w 2021 roku, 132 osoby, tj. 28 kobiet i 104 mężczyzn.

W tych rodzinach występuje problem związany z niskimi kompetencjami rodziców, tj. brak im podstawowych umiejętności, które wspierają ich w pełnieniu roli rodzica. Brak tych umiejętności, nie pozwala realizować tej roli w zwykłych codziennych sytuacjach jak i sytuacjach bardzo trudnych, kryzysowych. Kompetencje wychowawcze są narzędziem,

środkiem budowania relacji z dzieckiem. Potrzebne są do pogłębiania więzi dzieci i ich rodziców. Zazwyczaj umiejętności te są przekazywane w rodzinach z pokolenia na pokolenie jako umiejętność wychowywania dzieci.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na początkowym etapie występowania trudności którejkolwiek dysfunkcji. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może zakończyć się odebraniem dzieci z rodzin biologicznych. Mając na uwadze powyższe wnioski, jest wskazana praca z rodzinami w formie projektu socjalnego.

III. Odbiorcy projektu:

Grupą docelową projektu socjalnego „Rodzinny kompas” będą rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, w których występują trudności wychowawcze i które potrzebują dodatkowego wsparcia i doradztwa w zakresie opieki nad dziećmi oraz spędzania z nimi czasu, a także młodzi rodzice, którzy potrzebują wsparcia i porad w zakresie opieki nad dziećmi oraz radzenia sobie z wymaganiami rodzicielstwa.

Zakłada się, że będzie to 5-8 rodzin z dziećmi w wieku od 2-16 lat.

IV. Cel główny projektu :

Poprawa jakości życia rodzin poprzez podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, naukę efektywnego spędzania czasu wolnego oraz zwiększenie wiedzy wychowawczej, co przyczyni się do polepszenia ich wydolności i stabilności.

V. Cele szczegółowe:

1. Przeprowadzenie diagnozy potrzeb rodzin poprzez analizę ich sytuacji życiowej, wyzwań oraz możliwości rozwoju.
2. Opracowanie i wdrożenie programu szkoleniowego, który obejmie tematykę kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, efektywnego spędzania czasu wolnego oraz podniesienia wiedzy wychowawczej.

3. Wzmocnienie więzi emocjonalnych między członkami rodzin poprzez organizację wspólnych działań oraz aktywności, które promują współpracę, empatię i zrozumienie między nimi.

4. Ocenienie efektów projektu poprzez analizę zmian w kompetencjach opiekuńczo-wychowawczych, sposobie spędzania czasu wolnego oraz wiedzy wychowawczej wśród uczestników.

5. Dokonanie wniosków i rekomendacji na podstawie doświadczeń z realizacji projektu w celu ewentualnej reprodukcji lub skalowania działań w przyszłości.

VI. Organizatorzy

Organizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach.

VII. Realizatorzy projektu

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach.

VIII. Termin realizacji

Lp.	Działanie	Termin realizacji
1.	Rekrutacja do projektu	Marzec 2024 r.
2.	Warsztaty i ćwiczenia dla rodzin	Kwiecień – czerwiec 2024 r.
3.	Wspólne wyjście integracyjne dla rodzin	Czerwiec 2024 r.
4.	Zarządzanie projektem	Marzec – Czerwiec 2024 r.

Zadanie nr 1

Zamieszczenie informacji o realizacji projektu na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, na stronie FB oraz na tablicach informacyjnych. Przeprowadzenie rozmów z pracownikami socjalnymi rejonu o wytypowanie rodzin do udziału w projekcie. Rozmowy indywidualne z potencjalnymi beneficjentami celem zapoznania ich z założeniami projektu socjalnego. Zakwalifikowanie rodzin do projektu socjalnego i uzyskanie ich zgody na podjęcie działań projektowych.

Zadanie nr 2

Zakres warsztatów i ćwiczeń dla rodzin będzie obejmował tematy

1. Spotkanie nr 1.

Rozpoczęcie projektu, spotkanie organizacyjne, przedstawienie rodzinom założeń projektu, zapoznanie się z uczestnikami projektu, wysłuchanie oczekiwań rodzin biorących udział w projekcie, ustalenie zasad funkcjonowania grupy, podpisanie kontraktu. (3 h)

2. Spotkanie nr 2.

Wykład: Struktury zdrowej rodziny, jakie są role rodzica, a jakie są role dzieci.

Warsztaty plastyczne dla rodziców wraz z dziećmi (malowanie plakatów dotyczących rodziny). (3h)

3. Spotkanie nr 3.

Wykład: Komunikacja, jako podstawa do wzajemnych relacji rodziny, trudne aspekty rodzicielstwa (jak sobie radzić z własną złością, lękiem, rozczarowaniem).

Warsztaty praktyczne dla rodziców wraz z dziećmi. (3h)

4. Spotkanie nr 4.

Wykład : Fazy rozwoju dziecka, jakie zmiany zachodzą w rozwoju fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym u dzieci. Poinformowanie o obowiązkach ciążyących na rodzicach. (3h)

5. Spotkanie nr 5.

Wykład : Wspierać i pomagać – koncepcja wychowania dziecka, konstruktywne metody wspierania.

Warsztaty: wspólna zabawa rodziców z dziećmi. (3h)

6. Spotkanie nr 6.

Wykłady: Jak zachęcić dziecko do współpracy (kary i nagrody), motywacja do współdziałania, motywowanie dzieci do nauki oraz innych obowiązków, wychowanie dzieci do samodyscypliny.

Warsztaty : wspólna zabawa rodziców z dziećmi. (3h)

7. Spotkanie nr 7.

Wykład: Planowanie gospodarstwa domowego (planowanie budżetu domowego, umiejętność gospodarowania posiadanymi zasobami finansowymi, problem spirali kredytowej, wdrażanie dzieci do obowiązków domowych).

Warsztaty : wspólne planowanie gospodarowania budżetem domowym, opracowanie wspólnych metod wdrażania dzieci do obowiązków domowych. (3h)

8. Spotkanie nr 9.

Wykład: Konflikty w rodzinie, a konstruktywne sposoby ich rozwiązywania.

Warsztaty: Udział w festynie profilaktycznym zorganizowanym przez Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. (3h)

9. Spotkanie nr 10.

Zakończenie projektu. Ankieta. Omówienie zrealizowanego projektu, wyciągnięcie wniosków przez uczestników.

Zadanie 3

Wyjście integracyjne dla rodzin w ramach spotkania nr 8. (3h)

Spotkanie rodzinne - zacieśnienie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzenie czasu wolnego.

Zadanie 4

Za realizację projektu odpowiedzialni będą pracownicy socjalni, którzy będą nadzorowali realizację wszystkich działań projektowych. Pracownicy ustalą terminy i czas realizacji poszczególnych spotkań oraz zajmą się prowadzeniem wykładów, organizacją warsztatów dla rodziców i dzieci oraz zorganizowaniem spotkania rodzinnego w celu wspólnego spędzenia czasu.

IX. Budżet projektu

1. Środki własne
2. Sponsorzy

X. Przewidywane rezultaty

1. Poprawa kompetencji opiekuńczo-wychowawczych: Uczestnicy projektu będą lepiej przygotowani do radzenia sobie z wyzwaniami wychowawczymi, co może przyczynić się do stworzenia bardziej stabilnego i harmonijnego środowiska rodzin.
2. Efektywne wykorzystanie czasu wolnego: Rodziny zdobędą umiejętności planowania i organizacji czasu wolnego, co może prowadzić do zmniejszenia ryzyka występowania zachowań destrukcyjnych u dzieci oraz poprawy jakości życia rodzinnego.

3. Wzrost więzi emocjonalnych: Działania skierowane na budowanie więzi emocjonalnych w rodzinach mogą przynieść korzyści w postaci lepszego zrozumienia, wsparcia i poczucia wspólnoty między jej członkami.

4. Podniesienie wiedzy wychowawczej: Uczestnicy projektu mogą zyskać nową wiedzę i umiejętności dotyczące skutecznych metod wychowawczych, co przekłada się na bardziej świadome i efektywne podejście do rodzicielstwa.

5. Zwiększenie wydolności: Poprawa kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz umiejętność efektywnego zarządzania czasem i stresem może przyczynić się do zwiększenia wydolności rodzicielskiej oraz lepszej adaptacji do zmieniających się sytuacji życiowych.

6. Redukcja ryzyka występowania problemów społecznych: Poprzez podnoszenie kompetencji rodzin oraz budowanie więzi emocjonalnych można zmniejszyć ryzyko występowania problemów społecznych takich jak przemoc domowa, zaburzenia emocjonalne czy marginalizacja społeczna.

7. Zwiększenie samodzielności rodzin: Działania podejmowane w ramach projektu mogą wspierać rozwój samodzielności i autonomii rodzin, co przyczynia się do ich większej niezależności i zdolności radzenia sobie z trudnościami.

XI. Harmonogram realizacji projektu

Działanie	Harmonogram realizacji projektu 2024			
	Marzec 2024	Kwiecień 2024	Maj 2024	Czerwiec 2024
Zarządzanie projektem „Rodzinny kompas”				
Uzyskanie zgody Dyrektora MOPS w Żarach na realizację projektu.				
Rozmowy z pracownikami socjalnymi nt. doboru rodzin do projektu socjalnego				

Rekrutacja uczestników projektu „Rodzinny kompas”				
Rozpoczęcie projektu, spotkanie organizacyjne, przedstawienie rodzinom założeń projektu, zapoznanie się z uczestnikami projektu, wysłuchanie oczekiwań rodzin biorących udział w projekcie, ustalenie zasad funkcjonowania grupy, podpisanie kontraktu.				
Wykład: Struktury zdrowej rodziny, jakie są role rodzica, a jakie są role dzieci. Warsztaty plastyczne dla rodziców wraz z dziećmi (malowanie plakatów dotyczących rodziny).				
Wykład: Komunikacja, jako podstawa do wzajemnych relacji rodziny, trudne aspekty rodzicielstwa (jak sobie radzić z własną złością, lękiem, rozczarowaniem). Warsztaty praktyczne dla rodziców wraz z dziećmi.				
Wykład: Fazy rozwoju dziecka, jakie zmiany zachodzą w rozwoju fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym u dzieci. Poinformowanie				

o obowiązkach ciążyących na rodzicach.				
Wykład: Wspierać i pomagać – koncepcja wychowania dziecka, konstruktywne metody wspierania. Warsztaty: wspólna zabawa rodziców z dziećmi.				
Wykłady: Jak zachęcić dziecko do współpracy (kary i nagrody), motywacja do współdziałania, motywowanie dzieci do nauki oraz innych obowiązków, wychowanie dzieci do samodyscypliny. Warsztaty: wspólna zabawa rodziców z dziećmi.				
Wykład: Planowanie gospodarstwa domowego (planowanie budżetu domowego, umiejętność gospodarowania posiadanymi zasobami finansowymi, problem spirali kredytowej, wdrażanie dzieci do obowiązków domowych). Warsztaty: wspólne planowanie gospodarowania budżetem domowym, opracowanie wspólnych metod wdrażania dzieci do obowiązków domowych.				

Wspólne wyjście integracyjne dla rodzin.				
Wykład: Konflikty w rodzinie, a konstruktywne sposoby ich rozwiązywania. Warsztaty: Udział w festynie profilaktycznym zorganizowanym przez Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.				
Zakończenie projektu. Ankieta. Omówienie zrealizowanego projektu, wyciągnięcie wniosków przez uczestników.				

XII. Zakończenie

Realizacja projektu „Rodzinny kompas” jest ważna z punktu widzenia społecznego. Udział rodziców w projekcie może zapobiec wystąpieniu w rodzinie trudności opiekuńczo-wychowawczych, demoralizacji, dysfunkcyjności oraz przemocy domowej.

Umożliwi rodzicom zdobycie nowej wiedzy, umiejętności i narzędzi w zakresie skutecznej opieki i wychowania dzieci. Poprzez uczestnictwo w warsztatach i spotkaniach, zdobędą praktyczne umiejętności jak budować więzi emocjonalne z dziećmi, jak radzić sobie z trudnościami wychowawczymi, planować czas wolny czy też budżet domowy.

Dzięki udziałowi w projekcie rodzice będą mogli zyskać większą samoocenę i pewność siebie w roli rodzicielskiej. Zdobycie nowej wiedzy i umiejętności pozwala im lepiej radzić sobie z wyzwaniami wychowawczymi oraz czuć się bardziej pewnie w swojej roli.

Udział w projekcie umożliwi rodzicom lepsze zrozumienie potrzeb i rozwoju swoich dzieci. Dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom, będą mogli lepiej reagować na sygnały

i potrzeby swoich dzieci oraz wspierać ich w zdrowym rozwoju emocjonalnym, społecznym i psychicznym.

Niniejszy projekt zakłada współpracę rodziców wraz z dziećmi, by na bieżąco modelować postawy rodzicielskie. Projekt ma stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same, przy wykorzystaniu swojego potencjału, rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły.

Podsumowując, udział rodziców w projekcie socjalnym może przynieść wiele korzyści, takich jak rozwój umiejętności rodzicielskich, wzmacnianie relacji rodzinnych, zwiększenie samooceny i pewności siebie, kreowanie pozytywnego środowiska rodzinno-domowego, lepsze zrozumienie potrzeb i rozwoju dzieci, zwiększenie opcji edukacyjnych dla dzieci oraz wzmocnienie społeczności lokalnej.

